

2381 1. Beh. af Lovf. om Tillægsb. for Finantsaaret fra 1. April 1874 til 31. Marts 1875. 2382

sine Driftsudgifter, men som saa tillige var mindre indbringende i sine Indtægter. Alt i Alt var den foretrukne Plan absolut den bedste, og den var ikke dyrere, end Loven tillod. Overhovedet tror jeg, at Valget er gjort saaledes, at netop Bedømmelsesudvalget har stillet sig fuldkommen rigtig paa Lovens Standpunkt; thi i den Indstilling, der kom fra samme til Ministeriet, og som udpegede den Plan, der senere blev fulgt, sagdes det udtrykkelig: "Sjøndt Overslaget tyder paa, at Arkitekterne vente at kunne udsjøre det for de bevilgede Penge, saa er der dog i denne Plan en Del Dimensioner, som nødvendigen maa reduceres, ikke blot fordi man ellers vil komme til et for stort Sus, hvor det kan blive vanskeligt at høre, og hvor man vil føle sig mindre hyggelig, men tillige fordi det maa befrygtes, at man vil komme til at overstride Bevillingen, naar man ikke søger at indskrænke sig i forskjellige Retninger. Og det var netop det, der skete fra Ministeriets Side, saaledes som det er oplyst her i Anmærkningerne til Loven, at man forlangte saavel af Arkitekterne som af Theaterbestyrelsen og endelig af den Kommission, der blev nedsat for at vaage over den praktiske Udsjørselse, at de bestandig skulde have deres Opmærksomhed henvendt paa, at den Bevilgede Sum ikke overskredes. Deri have alle de Kræfter, jeg nu har nævnt, samvirket, og det er Kræfter udenfor disse Kredse, hvem det skyldes, at Overtridelserne ere fremkomne; nogle af disse kunne vi ikke faae fat paa, thi det er Kræfter, der have ligget i Tidsskonjunkturerne og i Udviklingen. Det er ingen Overdrivelse, naar man siger, at de Bygningskostninger, der eksisterede i 1871, da disse Spørgsmaal forelaa, ere fra den Tid og til nu her i Kjøbenhavn stegne med fra 33 til 50%. Denne Kraft, som saaledes har medvirket til Overtridelsen, maa vi respektere og bøie os for. Jeg har ikke noget Dieblit her ønsket at formindste den Fortjeneste, som det ærede Medlem virkelig har haat af at have stemt for det nye Theater, og som han delte med nogle saa, desto værre altsaa faa Medlemmer af den Side af Salen, der nu udgjør Flextallet. Jeg yder ham al mulig Anerkjendelse derfor, men naar det ærede Medlem stiller sig op, som om denne Lov var hans Lov, som om det var Noget, der var haaret gennem Rigsdagen af ham; og derpaa modtaget af en Minister, der ellers slet ikke vidste Noget derom, og som om han havde en særlig Ret til at paatale den Maade, hvorpaa Loven var udført, saa siger jeg, lad os komme lidt ned til Jorden, lad

os erindre, at et helt Udvalg har arbejdet i denne Sag, og sjøndt jeg nu ikke vil gaa ind paa, hvad der foresaldt i hint Udvalgs Forhandlinger for længere Tid siden, og allermindst vil gjøre det, efterat det ærede Medlem har ydet mig en vistnok for stor Anerkjendelse, saa vil jeg dog sige, at alle de Tanker, der staa i denne Lov, ere virkelig ikke fødte i hans vidunderlige Hjerne. Der sad Mænd i Udvalget, som alle ydede deres store Bidrag til at bringe dette Arbejde frem, og vi begyndte heller ikke paa bar Bund, thi vi havde liggende for os Arbejder, haade fra Theaterkommissionen og fra tidligere Drøftelser her i Folkethinget, som ydede os den allervæsentligste Understøttelse til at faae denne Sag frem. Dernæst maa jeg bringe i Erindring, at naar en Indstilling sker fra et Udvalg til denne Forsamling, og den vedtages her, saa ere vi alle solidariisk medansvarlige i hvad der staaar i den endelige Lov eller Beslutning, og vi kunne ikke nøies med at sige: "Saa, der gaar Lovens egentlige Fader, hold dig til ham med Hensyn til alle Paternitetsbidrag, vi have Intet dermed at gjøre." Nei, vi have Alle noget Ansvar, og altsaa have vi Alle i Virkeligheden ogsaa nogen Ære, og den Minister, der indstiller til Kongens Sanction et Lovforslag, som er vedtaget af Rigsdagens to Afdelinger, har sandelig ogsaa sit meget store Ansvar for enhver enkelt Del af denne Lov; det ærede Medlem, der talte om alle de Fortjenester, denne Lov skulde have derved, at den første Gang havde aabnet den fri Konkurrence og derved, at den havde forestrevet, hvorledes Bedømmelsen af Konkurrencen maatte ske, skal erindre, at den Minister, der har indstillet en saadan Lov til Kongens Sanction, ogsaa har sin væsentlige Part i Fortjenesten af, at Loven er bleven til Lov. Endelig skal jeg endnu minde om, at, da i sin Tid Loven blev forfattet her i Thinget, skete dette ikke, fordi andre Medlemmer af Udvalget frigtede nogen som helst Betingelse eller Forudsætning, hvortil det ærede Medlem havde knyttet sin Stilling. Ingen som helst Forpligtelse i den Hensende var indgaaet. Loven blev forfattet, fordi det ærede Medlem i et af de Ansald, som han stundom kan have af for Andre uberegnelige Luner, selv stemte imod den, og naar han saa siger, at han tilbragte Natten med at bringe Loven i en saadan Form, at den kunde bruges...

Formanden: Jeg tillod mig før at advare det ærede Medlem for Sore Amts 1ste Valgkreds (Zahle) imod denne Udskælfelse fra Sagen; maatte jeg gjentage for det ærede Medlem, at jeg